

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ

ΤΑΞΕΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ένα περίεργο βιβλίο που μιλάει για την Έλληνική κοινωνία του 1862. Ο Βαλαωρίτης και το φεϊδί. Ο θυμός Γεωργίου του Α'. Η άναρχία στ' Αθήνας. Ο Άγγλος δημοσιογράφος, ή Έλληνοπούλα και το κασσόνι. Κομωδία καταλήγουσα σ' τρυγωδία. Πώς ο σέρ Ρούμπολντ έγνωρισε την «Κόρη τών Αθηνών», κλπ. κλπ.

Υπάγει ένα βιβλίο Άγγλικό, άγνωστο στον πολύ κόσμο και άμετάφραστο στη γλώσσα μας, άν και άναίμαχτα στην πολιτική ιστορία της Ελλάδος. Έχει τον τίτλο «Αναμνήσεις διπλωμάτων». Ο συγγραφέας του σέρ Όράτιος Ρούμπολντ διετέλεσε γραμματέας της εν Αθήναις Άγγλικής Προξενίας και έπιτερωμμένος κατά την έποχή της Μεταπολιτευσεως του 1862 και το πρώτον έτος της βασιλείας Γεωργίου του Α'. Το βιβλίο περιέχει διάφορα ενδιαφέροντα επεισόδια. Ίδου μερικά :

«Το πρώτο βξιο λόγου νήσι που έπισκεφθήκαμε (γράφει ο σέρ Ρούμπολντ) μόλις φύγαμε από την Κέρκυρα, ήταν ή Άγία Μαύρα (δηλαδή ή Λευκάς). Έκει έκατάλαβα, για πρώτη φορά, ότι ύπρχε γήθροπλάθειά ενάντιον μιας, ενάντιον δηλαδή τών Άγγλων. Το περίεργο εινε ότι την απόδειξη την έλαβα εκ μέρους ενός άπο τοις έξεχόντας βουλευτάς της νήσου και ενόπιον του βασιλέως Γεωργίου του Α'...

«Στις μεγαλειότερες πόλεις, όπου συνήθως έσταθμεύσαμε δύο ή τρεις μέρες, ο βασιλεύς έμνε σ' ένα άπο τα εύρωστότερα σπία του τόπου. Στη Λευκάδα ο βασιλεύς έμφορένηθη στο άλλοτε Άγγλικό Λοικατήριον, το όποιο από άλλου μόλις είχε άδειάσει ο συνταγματάχης Σμιφράτ, ή —όπως ο ίδιος προτιμούσε να λέγεται— βαρώνος Δ' Έβερτον, αξιωματικός που είχε διοικήσει με πολλή δεξιοτήτα την Λευκάδα.

«Έξαομηρήσαμε στο προαύλι του σπιτιού εκείνου, γεμια, περιμένοντας, κάτω από τον ίσσιο μιάς μεγάλης κουρμαδιάς, τ' άλλαγα για να πάμε σε μία έκδομή, στα περίχωρα. Έξαίνα, ένας άπο τοις καλοκαίμως του βασιλέως Γεωργίου, ο κ. Αριστοτέλης Βαλαωρίτης, μεγαλοκτηματίας της νήσου, ο όποιος είχε φανείτα και κάποια φήμη ως ποιητής, άπαντώντας σε μία παρατήρησι μας για το μεγαλόπρεπο εκείνο δείγμα της φτείας τών μεσημβρινών χωρών, τών φόνικα, μās διηγήθηκε ότι, σύμφωνα με κάποιον θρύλλο, ένα φεϊδί είχε κάνει τη φοιλή του μέσα στις πολυδαίδαλας, στις πολυαλιωμένες ρίζες του δέντρου.

«Στα λόγια του ατά, ο κόμης Σπόννεκ, με τη συννησιμένη του έστοργία, ειπε στον ποιητή :

«— Ας ακούσαμε λαγά την άρμονία τών στίχων σου, και χωρίς άλλο το φεϊδί θα γοητευθί να βγθί από τόν κρηφά του!»

«— Τις ημέρες αϊτές—άπάντας γαλλιστί ο Βαλαωρίτης—έγραφα ένα ποίημα, όπου λέω ότι το τελευταίο φεϊδί έβγχε έξω άπ' αυτό το σπίτι!...

(Ο κ. Βαλαωρίτης έννοους τόν Άγγλο διοικητή της Λευκάδος που είχε φύγει από ήμερος, παραδίνοντας τη νήσο στις Έλληνικές Άρμές!) Δέν ήταν δυνατόν να γίνη μεγαλιότερη προσηγιά από την ά προσκλητή ατή εύφρολογία που ειπώθηκε «προστα στο ναύαρχο Γέλιθρον και σε μένα, τόν αντιπρόσωπο της Άγγλίας!... Ακολούθησε μία παγερή σιωπή, άλλ' ο βασιλεύς της Ελλάδος δέν έκρυψε τη στενοχωρία του. Έπιρε κατά μέρος τόν κ. Βαλαωρίτη και έπέμεινε να μου ζητήσει άμέσως συγγνώμη. Ήταν βέβαια μία δυσάρεστη έποχρέοσια, την όποία όμως ο κ. Βαλαωρίτης έξετέλεσε με άρετη προθυμία.

«— Δέν θα έπαρξω σε κανένα, μās ειπε κατόπιν ο βασιλεύς, να μιλήσω μπροστά μου ύδριστικώς για τη χώρα στην όποιαν έγώ τόσα πολλά όρεϊλω!»

«Ανέφερα το άσημαντο αυτό επεισόδιο, γιατί ήταν το μόνο δυσάεστο περιστατικό σε όλόκληρο το ταξείδι μας και γιατί έγινε άφορημιά να έκδηλωθών με τόση έγκαριόδητα τα αισθήματα του νέου μονάρχου προς την Άγγλία.

«Όταν έπροσπάθησα το πόδι μου στην Ελλάδα συνεχίζει ο Άγγλος συγγραφέας—τα πράγματα δέν ήταν καθόλου εύχάριστα... Ο βασιλεύς Όθων είχε διαγθθί προ δύο μόλις εβδομάδων. Άν και είχε έγκαθιόρηθί Προσωρινή Κυβέρνησις με τόν κ. Βούλγαρη επί κεφαλής, ή χώρα ήταν παραδομένη στην άναρχία.

Σε άλλο κεφάλαιο του βιβλίου του ο σέρ Ρούμπολντ διηγείται την άκόλουθη περιεργή ιστορία :

«Ένας νεαρός Άγγλος ο κ. Φίνλαν, άνταποκριτής τών «Τάιμς», που έμεινε άρεκτον καθό στην Κωνσταντινούπολη, έρωτήθηκε δυνατά την κόρη ενός πλοιαίου Έλληνος έμπορου, ή όποια είχε και άλλες άδελφές... Ο Άγγλος της έρωτήσε γάμο και ή κόρη δέχτηκε άλλ' επειδή ο πατέρας της δέν έβνε με κανένα τρόπο την συγκατάθεσί του, εκείνη παραδέχτηκε να την απαγάγη ο θαυμαστής της και να φύγουν διά θαλάσσης.

«Επειδή όμως οι γονείς της την είχαν κλειωμένη και την έφύλαγαν με δλη την ανατολίτικη άσθηρότητα, δέν ειφώθησε άλλο μόνον για να βγθί ή κόρη από το πατρικό σπίτι, παρά να μπη μέσα σ' ένα μεγάλο κασσόνι και να σταλή ως ήμώρημα στο βατόρι! Το στρατήγιομα έπέτρεπε θαυμάσια και το πολύτιμο κασσόνι φορητόσθη από βα πόρι άσφαδώς.

«Άλλ' όταν ο άντιπόμοος έραστής έξεκάρφωσε το κασσόνι, δέν ειφώηκε μέσα το όφραλο άντικειμενο της λατείας του, αλλά τη μεγαλιότερη και άσχημοτέρα άδελφή της, που είχε άνικαταστήσει την ήφωϊδα, από την όποιαν κατά την τελευταία στιγμή έλεινε το θάρος! Καί ο Άγγλος δημοσιογράφος, τι νομίζει ότι έκανε; Έπαντρώθηκε την άδελφή της όφραϊα του και την έπλεγε θριαμψευτικώς στην πατρίδα του!... Αυτό λέγεται θάρος!...»

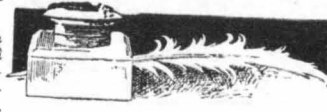
Συνεχίζοντας ο Άγγλος διπλωμάτης τις ταξιδιωτικές του έντυπώσεις γράφει :

«Από τη Λευκάδα έπήγαμε διά θαλάσσης στο Ίσολόγγι, όπου βγήκαμε και έπισκεφθήκαμε το πένθιμο σπίτι, στο όποιον ο δυστυχισμένος Βύρωνας Ξεφώχισε. Εϊδάμε την παραμειωμένη εκείνη γυναίκα που έκειντο τα λείψανα τών πόνι μετακομισθών στην πατρίδα του. Σε μαν άκρα ειδα με συγχίνηση το σιδερένιο σκελετό του πειστηρίου της πρώτης Έλληνικής εφημερίδος, που τόν είχε φέρει ο ίδιος από το Λονδίνον. Τώρα που αναφέρω το Βύρωνα και το Μεσολόγγι, θυμάμαι ότι πρόξενός μας στο μελαγχολικό εκείνο τόπο, κατά την έποχή της έπισκεψέως μας, ήταν ένας Άγγλος τζέντλεμαν όνοματι Μιλάκ, που είχε διατελέσει άξιωματικός άρεκτα έτη.

«Άίγους ήμνες πρόητηρα, ειχα συναντήσει σ' ένα γεμια της Προξενίας τών Αθηνών, μία παχειά, ήλικωμένη κυρία, πολύ κακοντιμένη, που είχε τόν έξαοριστό εκείνο λεβαντινικό τύπο της «Οταφής, τόν πολύ γνωστό σε ότους έξαξεδεφαν στην Άνατολή. Όταν μ' έούστησαν στην κυρία ατή, μου ειπαν ότι ήταν ή σύλγος του Μιλάκ...

«Καθόμιον κοντά της, στο τραπέζι, και κουβέντιασα λίγο μαζί της. Βήρα ότι ούτε χάρι καμιά είχε, ούτε πνεύμα, Ήταν μία άσημαντή κυρία.

«Μετά το γεμια, όταν ή κυρία Μιλάκ έφυγε, ο πρεσβευτής Σκάφλετ με ρώτησε ποιοτά τι ιδέα έσχημάτσια για τη γεγιονισιά μου, και τότε με άφιργωτήθη έκπληξί μου, με έληθοφόρησε ότι ή κακοσηματιστή εκείνη γορά, στην όποιαν δέν είχαν μείνει ούτε γνής κοινής ύμορφιάς ίχνη, δέν ήταν άλλη παρά ή περιφάνη Κόρη τών Αθηνών! Όμολογώ ότι πόδι έλυθηκα που δέν μου το ειπε ποτήτερα ο έξαιρετος προϊστάμενός μου, για να προσπαθήσω ν' άνακαλύψω, μήπως κάτω από το παχύσαρο και θλιθερό κοινό έξωτερικό της, βρισκόταν ακόμα κρυμμένη καμιά από τις χάρες εκείνης που ένέπνευσαν στον Βύρωνα το πασιγνώστον έρωτικό ποίημα του... Ή κυρία Μιλάκ είχε φανείτα δύο άδελφές, μεγαλιότερες άπ' ατή. Μεόια αξιόπιστα πρόσωπα της Αθηναϊκής κοινωνίας μ' έβεβαίωσαν κατόπιν ότι δέν είναι καθόλου έξωκορημένο ποιά δέν τις τρεις κόρες έτράβηξε περιούσιοτη την φαντασπολήτσια του Παιητού. Ή ολικόγνετα όμως, ως φανείτα, διάλέξε για την τιμή της άθανασίας, τη νεώτερη, ή όποια άκολούθως έγινε κυρία Μιλάκ, και σ' ατή βέβαια κατά τα τελευταία έτη ο Γκωνιά άφιρρωσε τη γλυκειά εκείνη μελοποιία τών περιφάνων στίχων του Βύρωνος.

Θά έχω άραγε τη δύναμη; Θά με βοηθήσετε έσεις να σώσω την ψυχή μου;...

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΡΟΖΑ. — Ναι, θα σε βοηθήσω όσο μπορώ. Τώρα δέν θέλας πια να πεθάνεις, δέν εινε έτσι;...

ΠΑΥΛΙΝΑ, (με άδραχη χαράς). — Όχι! Όχι, Θεέ μου! Θέλω να ζήσω τώρα μόνο γ' αυτόν το σκοπό! Ό, τι καλή, τι καλή που εινε, δεσποινίς Ρόζα! Εισαστε ένας άγγελος μέσα σ' ατή την Κόλασι της φυλακίς.

(Η Παυλίνα μωσογκώνεται στο κρηβίτι της, πιάνει τα χέρια της δεσποινίδος Ρόζας και τα φιλεί θεομάπαράφορα, ενώ ξεσπάει σε λυγμούς. Η δεσποινίς Ρόζα, συγκινημένη, την άγκαλιάζει και την φιλεί στοργικά στο μέτωπο).